

Konferencja pt.:

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA
ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

Sesja pt.:

ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA – WYBRANE ELEMENTY

dr inż. Ewa J. Lipińska

Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

Rzeszów 2009

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, art. 10

Państwa członkowskie podejmują wszelkie właściwe środki ogólne lub szczególne w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Traktatu lub z działań instytucji Wspólnoty. Ułatwiają Wspólnocie wypełnianie jej zadań.

Zbiornik w Machowie, 2008

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

**Komisja Wspólnot Europejskich
„Zrównoważona Europa dla lepszego świata (...)", Bruksela 2001**

**„Rozwój gospodarczy, spójność społeczna ochrona środowiska
muszą iść ręka w rękę”**

Zbiornik w Machowie, 2008

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, art. 174, ust. 1: cele polityki

Zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego

Ochrona zdrowia ludzkiego

Ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Rozwiązywanie lokalnych, regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Podstawa funkcjonowania IOŚ

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 lipca 1991 r. (Dz. U. [z 2007r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.]

**Rozporządzenie MOŚZNiL
w sprawie organizacji
wojewódzkich inspektoratów
ochrony środowiska oraz ich
delegatur z dnia 30 grudnia 1998 r.
(D.U. z 1999 r. Nr 3, poz. 21,
z późn. zm.)**

**Rozporządzenie Prezesa Rady
Ministrów w sprawie nadania
statutu Głównemu Inspektoratowi
Ochrony Środowiska z dnia
6 kwietnia 1999 r. (Dz. U. z 1999 r.
29, poz. 274, z późn. zm.)**

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Organizacja Inspekcji Ochrony Środowiska

Główny Inspektor Ochrony Środowiska:

1. jest powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów,
2. to centralny organ administracji rządowej;
3. kieruje działalnością Inspekcji Ochrony Środowiska.

Zadania Inspekcji Ochrony Środowiska wykonują:

1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska - przy pomocy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
2. wojewodowie - przy pomocy wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, będących kierownikami wojewódzkich inspekcji ochrony środowiska, wchodzących w skład zespolonej administracji wojewódzkiej.

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Podstawowe kompetencje IOŚ to:

1. **kontrola przestrzegania prawa ochrony środowiska;**
2. **działania w zakresie regulacji rynku w tym**
 - **transgranicznego przemieszczania odpadów;**
3. **przeciwdziałanie poważnym awariom;**
4. **badanie stanu środowiska w ramach PMŚ;**
5. **działalność laboratoryjno-pomiarowa.**

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Realizacja zadań IOŚ w 2008 r.

Wzrost ilości zadań i obowiązków organów IOŚ o ok. **40**;

- na koniec XII 2008 ilość zadań wynosiła **277**;

Od wejścia Polski do UE jest to ponad 2-krotny wzrost (IOŚ wykonywała ok. **120** zadań).

Pyłek sosny

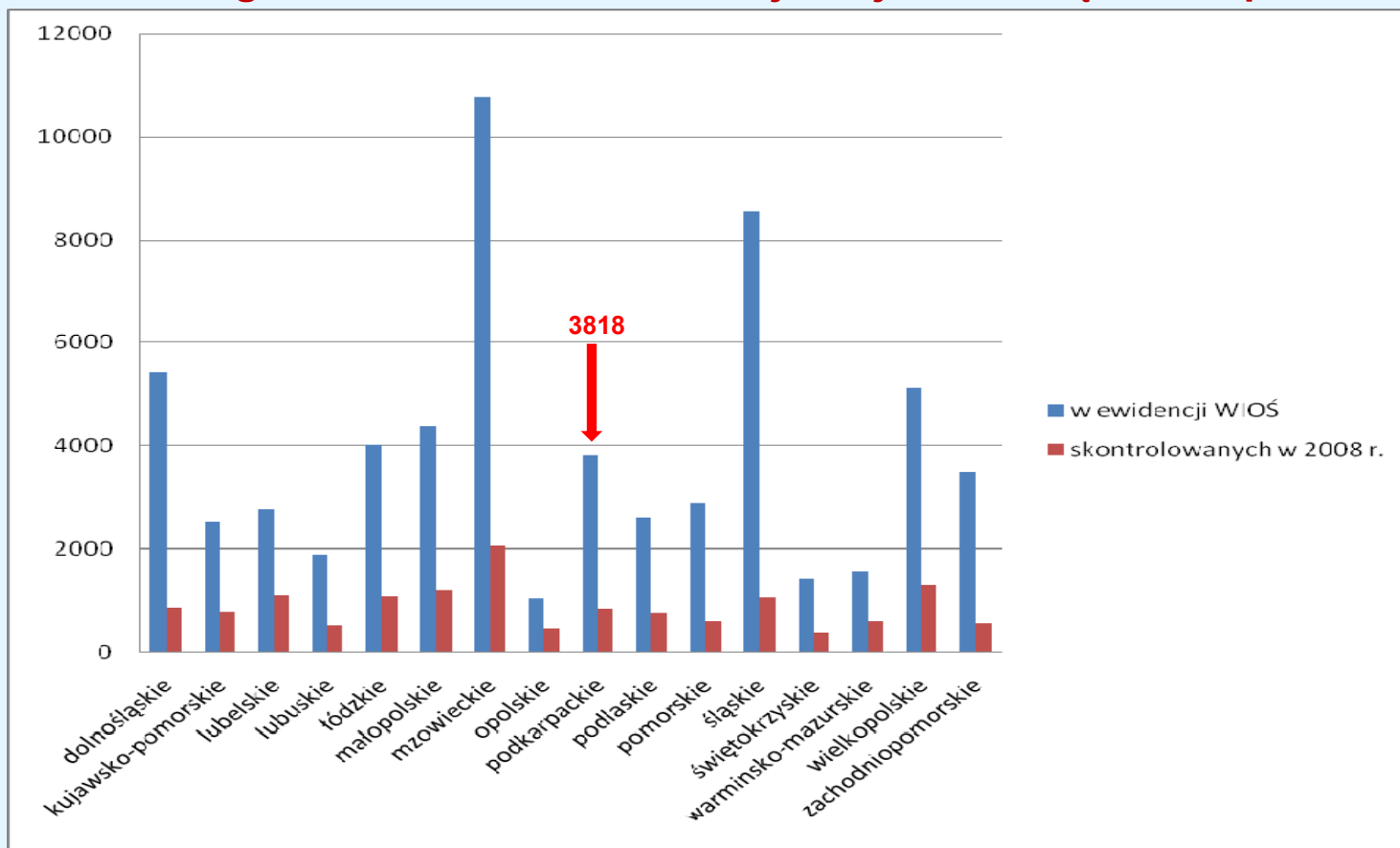
Bazy danych

Inspekcja Ochrony Środowiska prowadzi **ewidencję, wykazy oraz rejestry** różnego rodzaju podmiotów, w tym:

1. ewidencję podmiotów podlegających kontroli;
2. wykaz podmiotów wymagających pozwolenia zintegrowanego;
3. wykaz podmiotów używających substancje zubożające warstwę ozonową (SZWO);
4. rejestr instalacji do regeneracji olejów odpadowych;
5. rejestr przedsiębiorstw i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym sprzętu AGD i RTV;
6. rejestr sprawozdań w zakresie gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Liczba podmiotów w ewidencji Inspekcji Ochrony Środowiska, wg województw - stan na 31 grudnia 2008 r. – w ewidencji znajdowało się 62 354 podmioty

Liczba kontroli

Organy Inspekcji w 2008 r. przeprowadziły łącznie 16 528 kontroli (23 % podmiotów ujętych w ewidencji), poniżej liczba podmiotów skontrolowanych w 2008 roku

Lp.	Województwo	Liczba podmiotów korzystających ze środowiska, w tym:		Stosunek liczby skontrolowanych podmiotów do ich liczby w ewidencji wioś [%]
		w ewidencji wioś	skontrolowanych w 2008 r.	
1.	podkarpackie	3 818	839	22
2.	POLSKA	62 354	14 279	23

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Charakterystyka liczbowa wykonanych kontroli, w 2008 r.

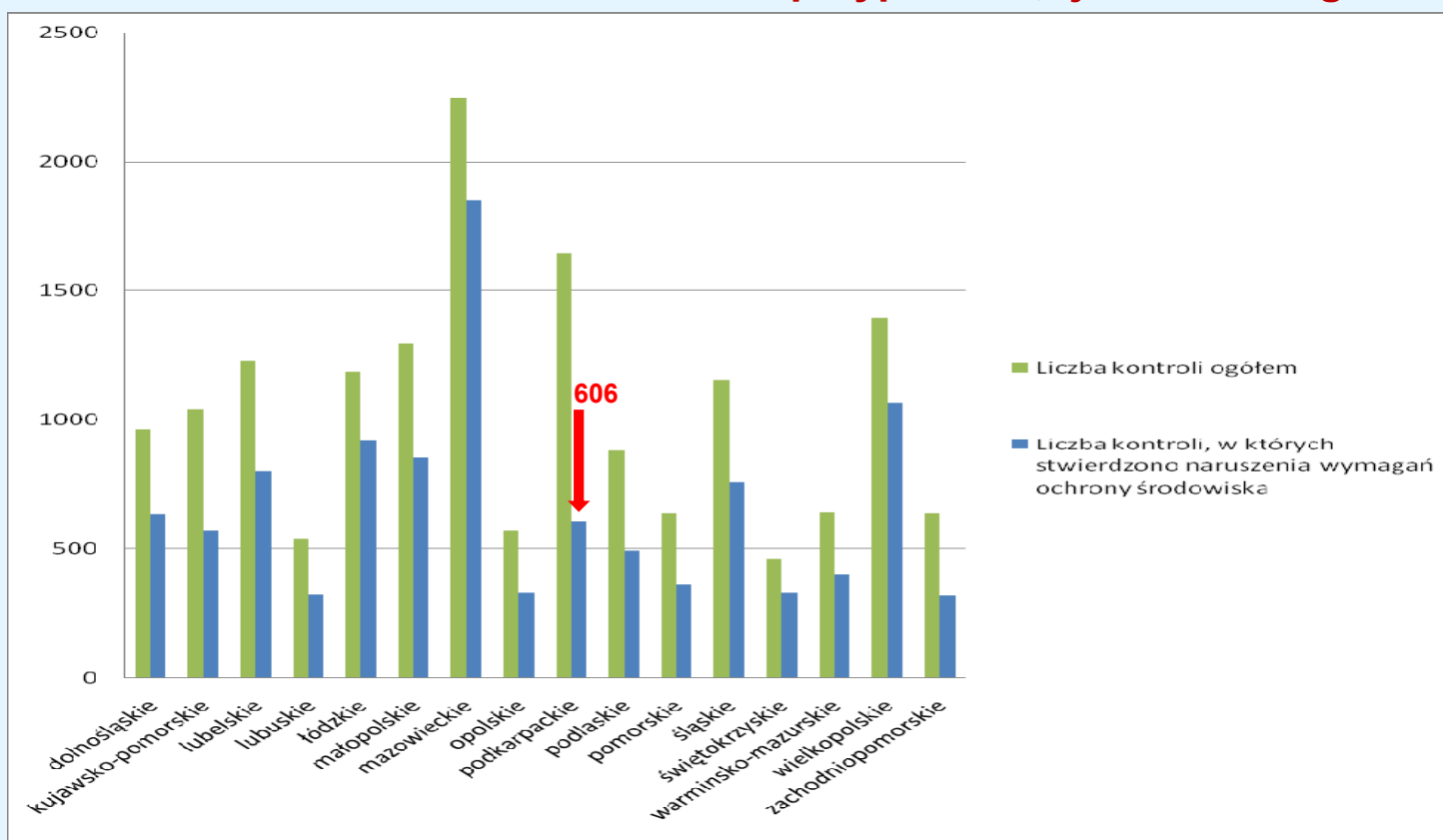
Lp.	Województwo	Ogólna liczba kontroli	Liczba kontroli planowych	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli z pomiarami	Liczba kontroli, w których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska	Wskaźnik liczby kontroli z naruszeniami do ogólnej liczby kontroli w woj. [%]
1.	podkarpackie	1646	844	120	56	606	37
2.	POLSKA	16 528	11 126	2 719	2 405	10 627	64

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Zestawienie wyników kontroli w 2008 r.

Kontrole ze stwierdzeniem naruszeń – 10 627 przypadków, tj. ok. 64 % ogółu kontroli

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Ogólna charakterystyka działań pokontrolnych IOŚ

Inspekcja Ochrony Środowiska dysponuje instrumentami wymuszającymi przestrzeganie wymogów ochrony środowiska.

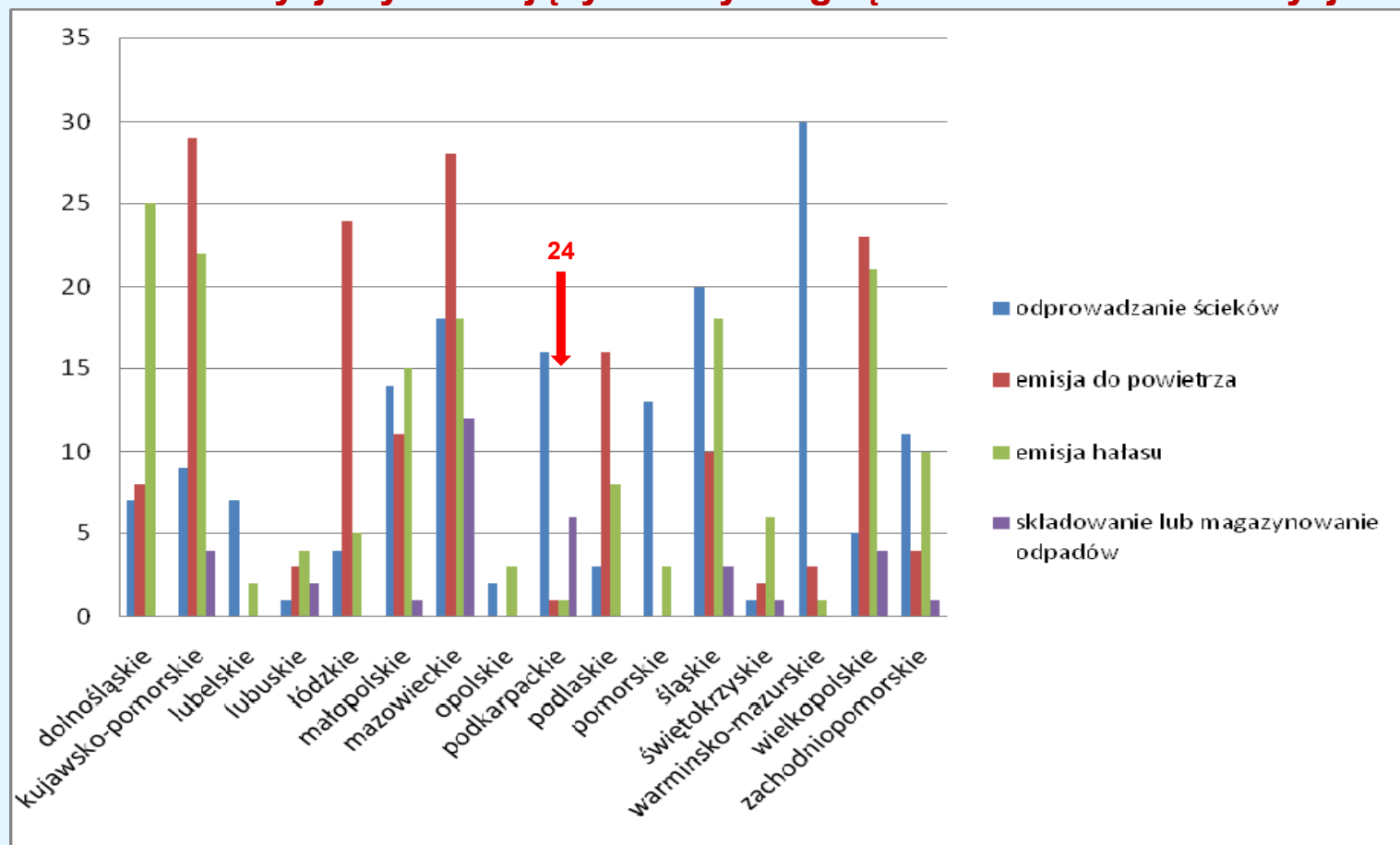
Sankcje te można podzielić na dwie grupy:

1. **obligatoryjne** – m. in. wstrzymanie działalności i użytkowania instalacji, wymierzenie kary pieniężnej, powiadomienie organów ścigania, wstrzymanie oddania do użytkowania;
2. **należące do uznania organu** - nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego, skierowanie wniosku o ukaranie do sądu grodzkiego, wydanie zarządzenia pokontrolnego, wstrzymanie użytkowania instalacji.

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Liczba decyzji wymierzających kary biegnące w 2008 r. – 519 decyzji

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Kary za okres, w którym trwało naruszenie lub przekroczenie

Organy Inspekcji Ochrony Środowiska w 2008 r. wydały łącznie **488** decyzji, w których wymierzyły **kary pieniężne** na łączną kwotę ponad **27 mln zł** (Podkarpacie: 33 decyzje na kwotę 789 508 zł), na które złożyły się:

1. **240** decyzji za odprowadzanie ścieków i pobór wody - na kwotę **17 538,6 tys. zł** (26 d. – 611 793 zł);
2. **113** decyzji za emisję zanieczyszczeń do powietrza - na kwotę **2 524,7 tys. zł** (4 d. – 90 243 zł);
3. **107** decyzji za emisję hałasu - na kwotę **1 874,3 tys. zł** (1 d – 4 806 zł);
4. **23** decyzje za składowanie odpadów niezgodnie z określonymi warunkami - na kwotę **5 213,9 tys. zł** (2 d. – 82 666 zł);
5. **5** decyzji za transgraniczne przemieszczanie odpadów - na kwotę **290,0 tys. zł** (0 decyzji).

Podział środków uzyskanych z tytułu nałożonych kar pieniężnych

Środki uzyskane z tytułu kar pieniężnych są przekazywane przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska na rzecz **funduszy ekologicznych** oraz do **budżetu państwa**.

W roku 2008 przekazano ogółem **3,3 mln zł** (Podkarpacie: 209 746,29 zł), na co złożyły się następujące kwoty:

1. do Narodowego Funduszu – **0,7 mln zł** (41 110,25 zł);
2. do wojewódzkich funduszy – **1,2 mln zł** (76 347,63 zł);
3. do powiatowych funduszy – **0,3 mln zł** (20 974,62 zł);
4. do gminnych funduszy – **0,7 mln zł** (41 949,30 zł);
5. do budżetu państwa – **0,4 mln zł** (29 364,49 zł).

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Wnioski do organów ścigania

Wojewódzcy inspektorzy w 2008 r. skierowali do organów ścigania **88** wniosków (Podkarpacie: **4** wnioski), które w znacznej części dotyczyły transgranicznego przemieszczania odpadów.

W **11** przypadkach (**12,5%**) (Podkarpacie: **2** przypadki) orzeczono winę, pozostałe traktując jako czyny o niewielkim stopniu szkodliwości społecznej.

Wnioski do sądów grodzkich

Organy Inspekcji Ochrony Środowiska w 2008 r. skierowały do sądów grodzkich **49** wniosków.

W **30** przypadkach (**61%**) orzeczono winę.

Wnioski do organów administracji rządowej i samorządowej

Wojewódzcy inspektorzy w 2008 r. skierowali do organów administracji publicznej łącznie **4 576** wniosków (w 2007 r. – **4 887**), z czego **1 168** do organów administracji rządowej i **3 408** do organów samorządowych.

Realizacja zadań organu II instancji

Do GIOŚ 2008 r. wpłynęło **216** spraw dotyczących: **odwołania od decyzji, zażalenia na postanowienia wioś, skargi** do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzje lub postanowienie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz **skargi kasacyjne** złożone do Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W podziale na komponenty liczba spraw przedstawiała się następująco:

1. z zakresu gospodarki wodno-ściekowej – **47**;
2. z zakresu ochrony powietrza – **11**;
3. z zakresu gospodarki odpadami - **23**;
4. z zakresu ochrony przed hałasem – **24**;
5. brak pozwolenia zintegrowanego – **52**;
6. PRTR – **4**;
7. z zakresu zaliczonych do grupy „inne” - **55**.

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Główny Inspektor Ochrony Środowiska w 2008 r. wydał **261** decyzji.

Podkarpacki Inspektor Ochrony Środowiska wydał **172** decyzje.

Wniesiono odwołanie do organu II instancji w stosunku do **12** decyzji.

Rozstrzygnięcia Głównego Inspektora Ochrony Środowiska były następujące:

1. utrzymanie w mocy decyzji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska – **59 (5)**;
2. przekazanie do ponownego rozpatrzenia – **42**;
3. uchylenie i umorzenie postępowania administracyjnego – **45 (7)**;
4. zmiana orzeczenia organu I instancji – **17**;
5. stwierdzenie nieważności decyzji organu I instancji – **13**;
6. wydanie innego orzeczenia w ramach postępowania w II instancji - **85**.

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Na **29** decyzji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska złożone zostały skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w tym dotyczące:

1. gospodarki wodno-ściekowej – **2**;
2. ochrony powietrza – **2**;
3. gospodarki odpadami – **7**;
4. hałasu – **3**;
5. brak pozwolenia zintegrowanego – **5**;
6. wstrzymanie użytkowania lub działalności -**7**;
7. zaliczonych do grupy „inne” **3**.

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w 2008 r. rozpatrzył **18** skarg złożonych na decyzje GIOŚ.

W **83%** decyzja GIOŚ pozostała prawomocna.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska w 2008 r. złożył **jedną** skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Naczelny Sąd Administracyjny rozpatrzył w 2008 r. **trzy** skargi kasacyjne od wyroku WSA złożone w 2007 r.

Te trzy skargi kasacyjne złożyła strona postępowania administracyjnego:

1. **dwie** skargi kasacyjne zostały oddalone,
2. w **jednej** skardze Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i przekazał skargę do ponownego rozpatrzenia; skarga ta nie została ponownie rozpatrzona przez WSA.

Rozpatrywanie skarg i wniosków

Organy Inspekcji Ochrony Środowiska w 2008 r. rozpatrzyły łącznie:

6747 skarg i wniosków o podjęcie interwencji, na które złożyły się
322 skargi i **6425** wniosków o podjęcie interwencji.

Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska rozpatrzyli:

153 skargi i **5769** wniosków (PWIOŚ: 10 skarg i 306 wniosków).

Natomiast Główny Inspektor Ochrony Środowiska rozpatrzył:

169 skarg i **656** wniosków.

Wśród skarg i wniosków o podjęcie interwencji przeważała:

1. problematyka dotycząca gospodarki odpadami - **1700** spraw (**70**);
2. ochrony czystości wód i gospodarki ściekowej - **1492** sprawy (**58**);
3. ochrony przed hałasem - **1214** sprawy (**45**);
4. ochrony powietrza - **1125** spraw (**63**).

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Interwencje, interpelacje i zapytania parlamentarzystów

Główny Inspektor Ochrony Środowiska z upoważnienia Ministra Środowiska rozpatrzył i udzielił odpowiedzi na **40** zapytań i interpretacji poselskich.

Ponadto dla **34** spraw odpowiedzi udzielili wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska.

Organy IOŚ w 2008 r. rozpatrzyły łącznie **74** interwencje, interpelacje i zapytania od parlamentarzystów.

PWIOŚ: 1 wniosek złożony przez posła na Sejm RP.

Działania wojewódzkich inspektorów
w związku z wnioskami obywateli o podjęcie interwencji

Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska w 2008 r. przeprowadziły **2719** kontroli interwencyjnych (PWIOŚ: **120**), w wyniku których zostały podjęte następujące działania pokontrolne:

1. nałożono **576 grzywien** w drodze mandatu karnego (**15**);
2. wydano **1630 zarządzeń** pokontrolnych (**64**);
3. skierowano **38 wniosków** do organów ścigania (**2**), **16** do sądów grodzkich (**0**), **203** do organów administracji rządowej (**21**), **1053** do organów administracji samorządowej (**70**);
4. wszczęto **58 postępowań** karno – administracyjnych (**0**);
5. wydano **30 decyzji** nakładających zobowiązania niepieniężne (**0**).

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Regulacja rynku - transgraniczne przemieszczanie odpadów

Przeciwdziałanie nielegalnemu przemieszczaniu odpadów

1. Inspektor WIOŚ podczas wspólnej kontroli drogowej (po lewej);
2. pojazd przewożący odpady oznakowany czarną literą „A” na białym tle (po prawej).

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Nielegalny przywóz odpadów do Polski

Masa i rodzaj odpadów nielegalnie przemieszczanych w 2008 r., z wyłączeniem przypadku przywozu odpadów z sortowania odpadów komunalnych z Holandii

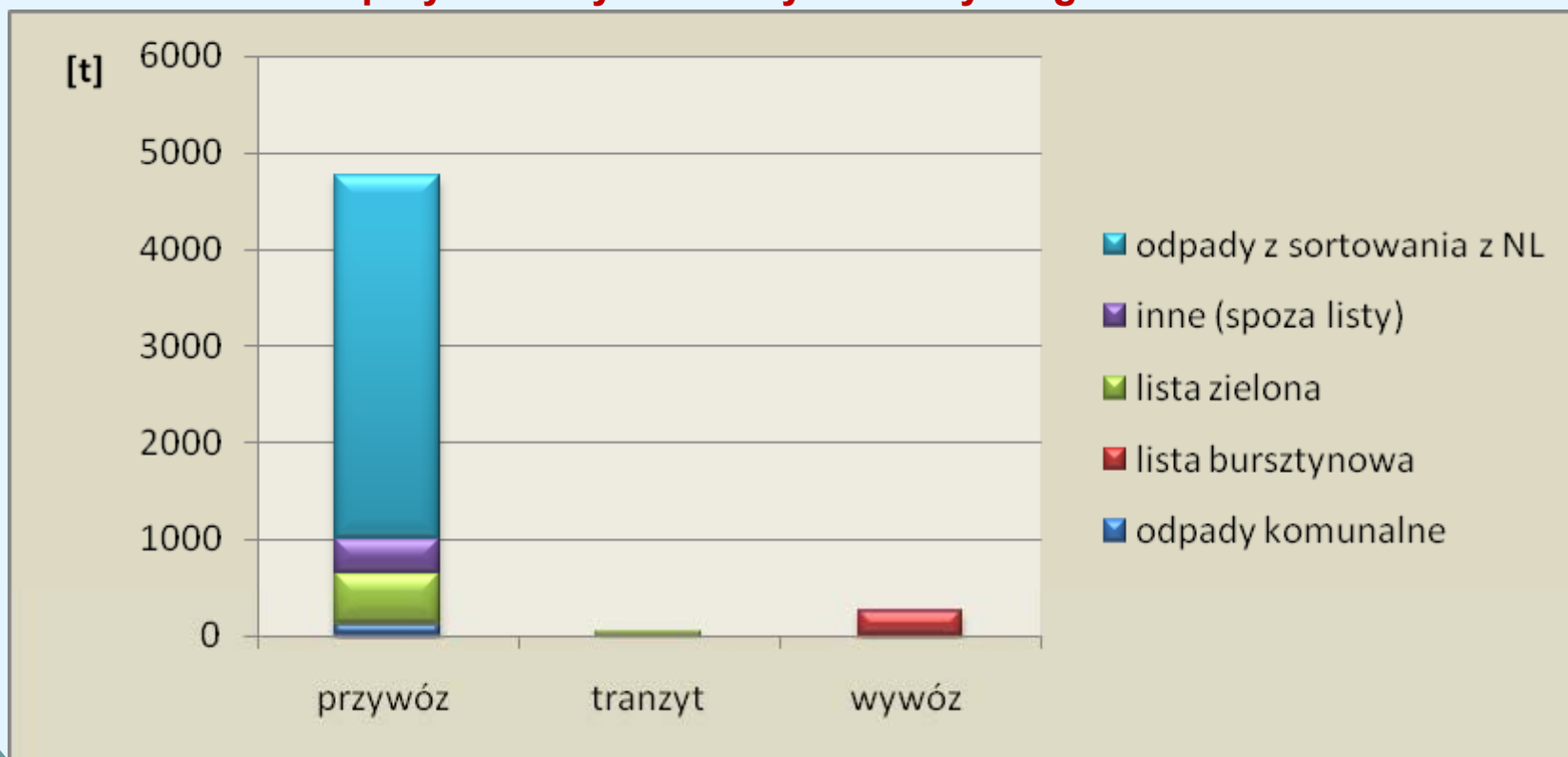
PWIOŚ:

**3 przypadki
nielegalnego
przywozu
pojazdów
wycofanych
z eksploat.
- 100 szt.**

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Masa i rodzaj odpadów nielegalnie przemieszczanych w 2008 r., z uwzględnieniem odpadów z sortowania, przywiezionych z firmy ND Recykling z Holandii

Ewa J. Lipińska

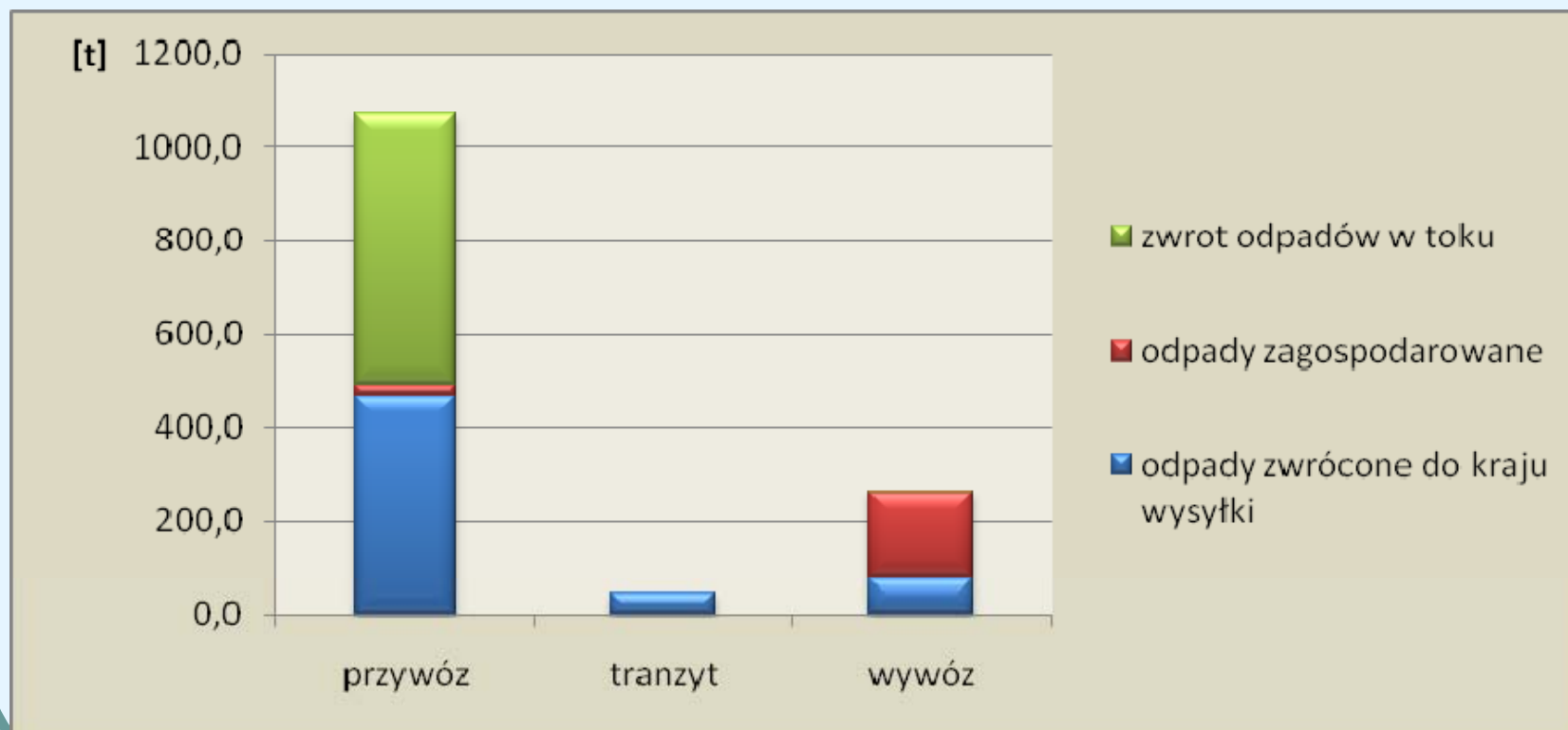
ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

**Odpady przywiezione nielegalnie do Polski,
„pod przykrywką” legalnego zezwolenia:
z Niemiec jako odpady budowlane (po lewej),
z Holandii – jako paliwo alternatywne (po prawej).**

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Sposób zagospodarowania odpadów przemieszczanych nielegalnie w 2008 r., z wyłączeniem odpadów posortowniczych z Holandii

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Nielegalny wywóz odpadów z Polski

Odpady zużytego sprzętu elektronicznego nielegalnie wywożone z Polski
do Malezji i Hongkongu

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Nielegalny tranzyt odpadów przez terytorium Polski

Odpady zużytych lodówek i zamrażarek wwiezionych nielegalnie do Polski w ramach tranzytu z Czech do Niemiec

Przeciwdziałanie poważnym awariom

Organy Inspekcji prowadzą **rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii**, obejmujący:

1. zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zwane dalej zakładami o dużym ryzyku (ZDR);
2. zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zwane dalej zakładami o zwiększonym ryzyku (ZZR);
3. zakłady, których działalność może spowodować poważną awarię, spełniającą każde z kryteriów dla awarii, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska¹, zwane dalej pozostałymi zakładami (pozostałe).

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii obejmował 1173 zakłady, w tym (wg stanu na 31 grudnia 2008 r.):

- 1. 161 zakładów o dużym ryzyku - ZDR (PWIOŚ: 13 ZDR);**
- 2. 195 zakładów o zwiększonym ryzyku -ZZR (PWIOŚ: 11 ZZR);**
- 3. 817 zakładów pozostałych, mogących spowodować poważną awarię (PWIOŚ: 50 zakładów).**

Wśród zakładów o dużym (ZDR) i zwiększonym ryzyku (ZZR):

1. **71,6%** (PWIOŚ: **53,8%**) ZDR i **57,7%** (**9,1%**) ZZR to zakłady zgłoszone za posiadanie **substancji niebezpiecznych**: skrajnie łatwopalne gazy skroplone (w tym skroplone węglowodory lekkie z przerobu ropy naftowej) i gaz ziemny oraz produkty destylacji ropy naftowej;
2. **11,7%** (**30,8%**) ZDR i **14,9%** (**36,4%**) ZZR to zakłady zgłoszone za posiadanie **substancji niebezpiecznych**: bardzo toksyczne i toksyczne;
3. **12,4%** (**7,7 %**) ZDR i **23,2%** (**27,3%**) ZZR to zakłady zgłoszone za posiadanie **substancji niebezpiecznych**: utleniające, wybuchowe, łatwopalne, wysoce łatwopalne, skrajnie łatwopalne;

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

4. **4,3% (7,7%) ZDR i 3,6% (0) ZZR** to zakłady zgłoszone za posiadanie **substancji niebezpiecznych**: utleniające substancje niebezpieczne dla środowiska, działające toksycznie i bardzo toksycznie na organizmy wodne, w tym mogące wywołać długo utrzymujące się zmiany w środowisku wodnym;
5. **0,6% (9,1%) ZZR** to zakłady zgłoszone za posiadanie **substancji niebezpiecznych** dla ludzi i środowiska z innych względów: reagujące gwałtownie z wodą, wyzwalając wysoce łatwopalne gazy.

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

W 2008 roku IOŚ wykonała łącznie **612** kontroli w zakładach objętych rejestrem (PWIOŚ: **45**), w tym:

1. **183** kontrole w zakładach o dużym ryzyku (**13**);
2. **136** kontroli w zakładach o zwiększonym ryzyku (**11**);
3. **293** kontrole w pozostałych zakładach z rejestru potencjalnych sprawców poważnej awarii (**21**).

Ukraina, Sianki: silosy z pestycydami, 2007

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Inspektorzy IOŚ uczestniczyli w **33** kontrolach transportu drogowego materiałów niebezpiecznych, organizowanych przez inne organy (Policja, Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Graniczna), w następujących województwach:

1. lubuskie – **3**,
2. podkarpackie – **16**,
3. podlaskie – **10**,
4. świętokrzyskie – **2**,
5. zachodniopomorskie – **2**.

Przeprowadzono także **356** kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom w zakładach spoza rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii.

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

W ramach kontroli zakładów w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, organy Inspekcji przeprowadziły **387** kontroli w zakresie przestrzegania przepisów **ustawy o substancjach i preparatach chemicznych** (PWIOŚ: **37** kontroli).

Ogółem w wyniku działań kontrolnych wydano **409** zarządzeń (**19**), w tym:

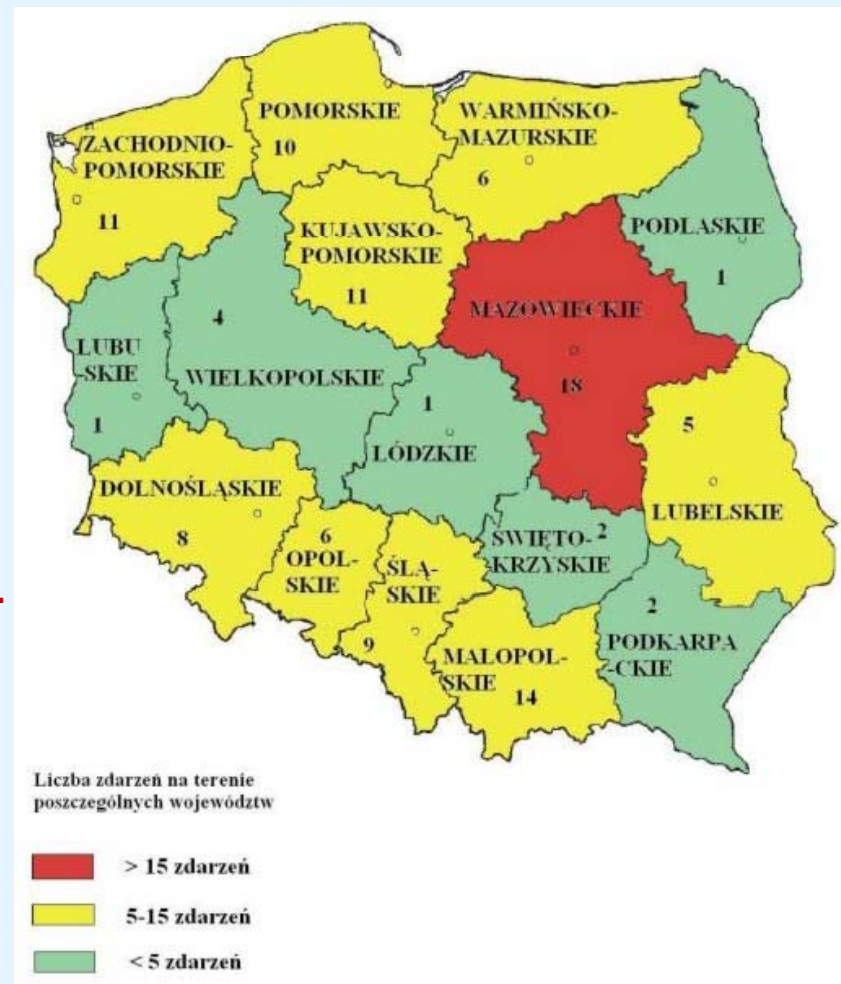
1. **67** zarządzeń w zakładach o dużym ryzyku (**8**);
2. **62** zarządzenia w zakładach o zwiększonym ryzyku (**7**);
3. **157** zarządzeń w pozostałych zakładach (**4**).

W ramach kontroli realizacji ustawy o substancjach i preparatach chemicznych wydano **123** zarządzenia (**7**).

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii

Występowanie zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie Polski, 2008 r.

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Nadzór IOŚ nad usuwaniem skutków poważnych awarii

Współpraca z organami ścigania

W roku 2008 wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska występowali w 6 przypadkach do organów ścigania o podjęcie działań w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przez sprawców poważnych awarii, w których nastąpiło zagrożenie dla zdrowia oraz życia ludzi lub znaczne zniszczenie środowiska.

Wyciek benzyny bezołowiowej z rozszczelnionego rurociągu, 2008r.

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Inspekcja Ochrony Środowiska współpracuje z:

1. **Państwową Strażą Pożarną;**
2. **Państwową Inspekcją Sanitarną;**
3. **Inspekcją Weterynaryjną;**
4. **Państwową Inspekcją Pracy;**
5. **Urzędem Regulacji Energetyki;**
6. **Urzędem Nadzoru Budowlanego;**
7. **Urzędem Dozoru Technicznego;**

Ćwiczenia służb Wojewody Podkarpackiego „Granica 2009” – pracownicy WIOŚ w Rzeszowie

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Przy wykonywaniu niektórych zadań Inspekcja współdziała również - na podstawie podpisanych porozumień o współpracy - z innymi instytucjami, w tym z:

1. Inspekcją Transportu Drogowego;
2. Strażą Graniczną;
3. Służbą Celną;
4. Policją;
5. zespołami zarządzania kryzysowego;
6. Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

Ukraina, kolizja transportu kolejowego
[z fosforem, 2007

Brak „służby zdrowia”?

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

W roku 2008 utworzono **Grupę G-5** dla wzmocnienia kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów wobec wejścia Polski do strefy Schengen.

GIOŚ podpisał porozumienie z Prezesem Urzędu Transportu Kolejowego w sprawie prowadzenia wspólnych przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu oraz zwalczania naruszeń prawa i organizowania wspólnych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o transporcie kolejowym towarów niebezpiecznych oraz poważnych awarii.

Ukraina, kolizja transportu kolejowego
[z fosforem, 2007

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Wymierne efekty przynosi współpraca z:

1. Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

1. wojewódzkimi funduszami,

- bez pomocy których niemożliwe byłoby osiągnięcie zamierzonych celów i uzupełnianie deficytu budżetowego, szczególnie w obszarze monitoringu środowiska.

Ukraina, kolizja transportu kolejowego z fosforem, 2007

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Monitoring środowiska

Inspekcja Ochrony Środowiska w 2008 r. realizowała zadania Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) zgodnie z Programem PMŚ na lata 2007-2009 oraz opracowanymi na jego podstawie wojewódzkimi programami monitoringu środowiska i aneksami do nich.

Pracownicy laboratorium WIOŚ w Rzeszowie podczas poboru prób

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

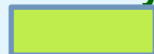
**Liczba punktów monitoringowych wód i gleby
oraz liczby stanowisk pomiarowych w monitoringu jakości powietrza
obsługiwanych przez wioś w 2008 r.**

Komponent środowiska	Liczba punktów lub stanowisk pomiarowych
Rzeki	1 689
Jeziora	226
Zbiorniki zaporowe	68
Wody przejściowe	31
Wody przybrzeżne	15
Wody podziemne	555
Gleby	314
Chemizm opadów atmosferycznych	32
Powietrze (ogółem stanowiska)	3 608
• w tym stanowiska pasywne	2 122

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Klasyfikacja stref w Polsce dla pyłu PM10 na podstawie oceny jakości powietrza za rok 2007 (klasa wynikowa, ochrona zdrowia)

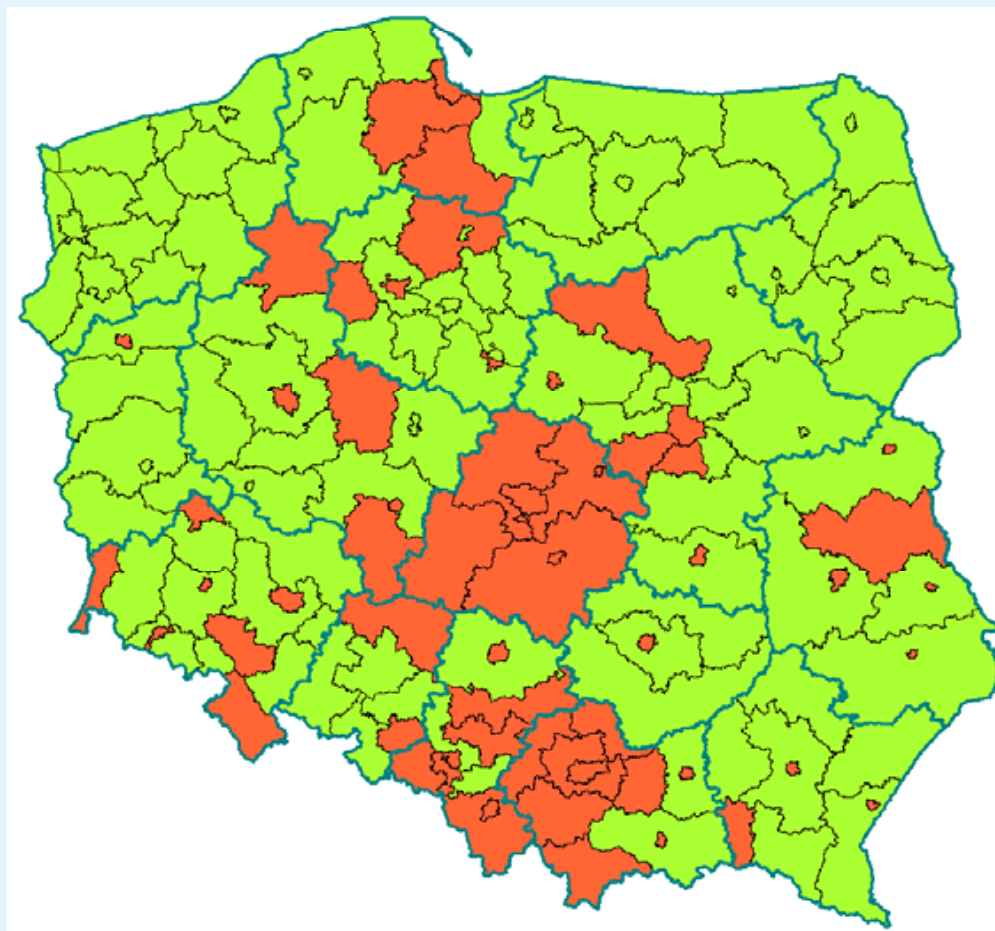
Klasa wynikowa pyłu PM10:

klasa A

klasa C

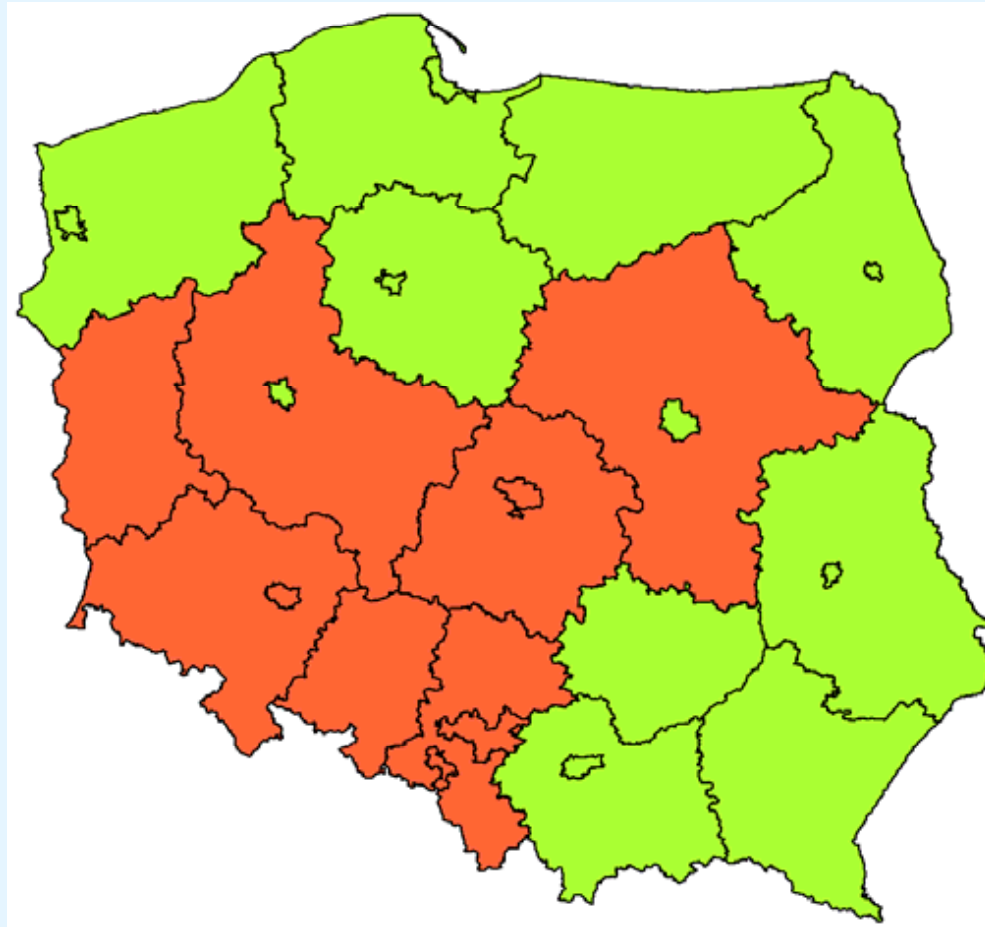
Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Klasyfikacja stref w Polsce dla ozonu na podstawie oceny jakości powietrza za rok 2007 (poziom docelowy, ochrona zdrowia)

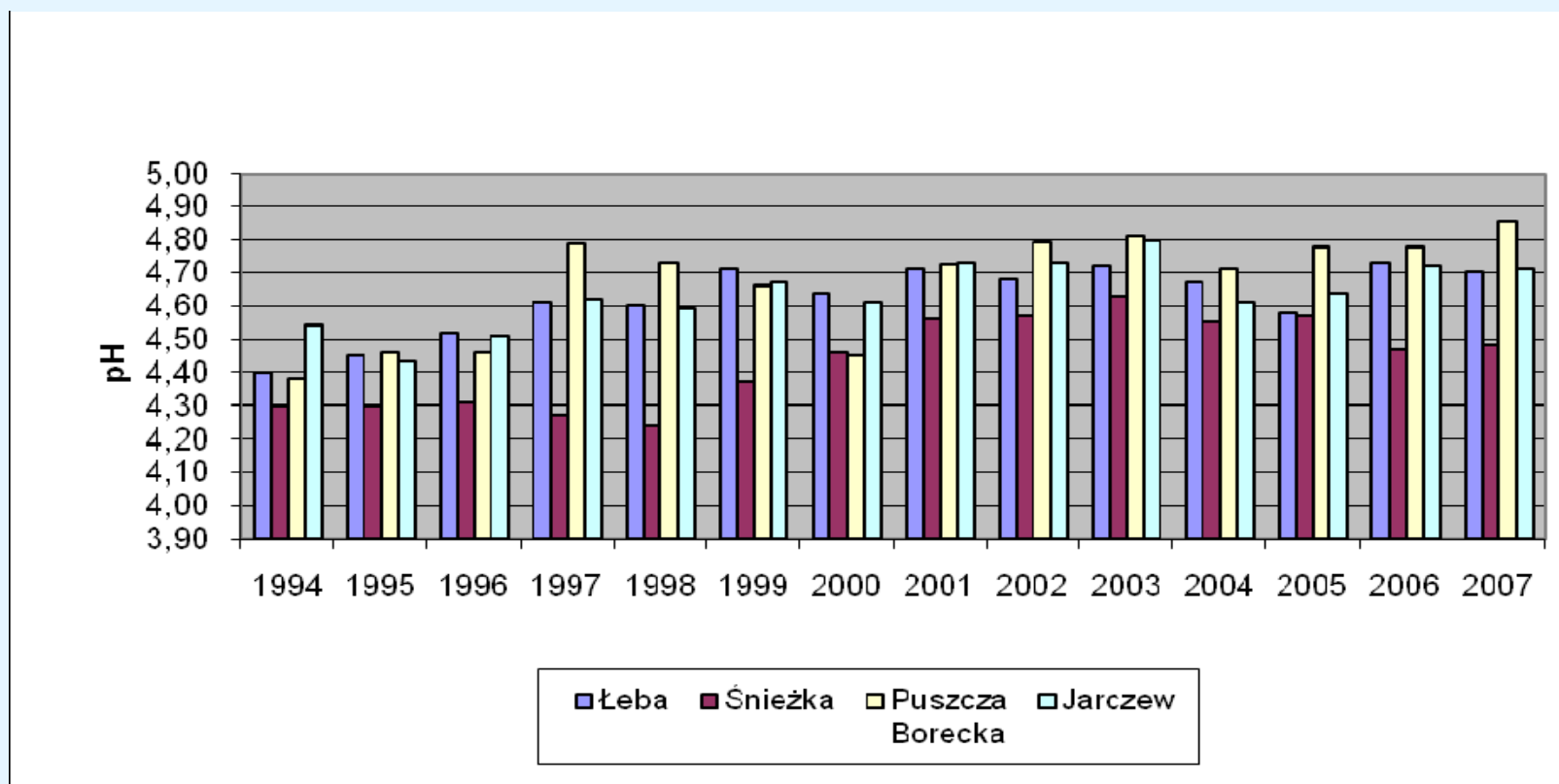
Klasa wynikowa pyłu PM10:

- klasa A
- klasa C

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Zmiany kwasowości opadów atmosferycznych na stacjach EMEP w latach 1994 - 2007

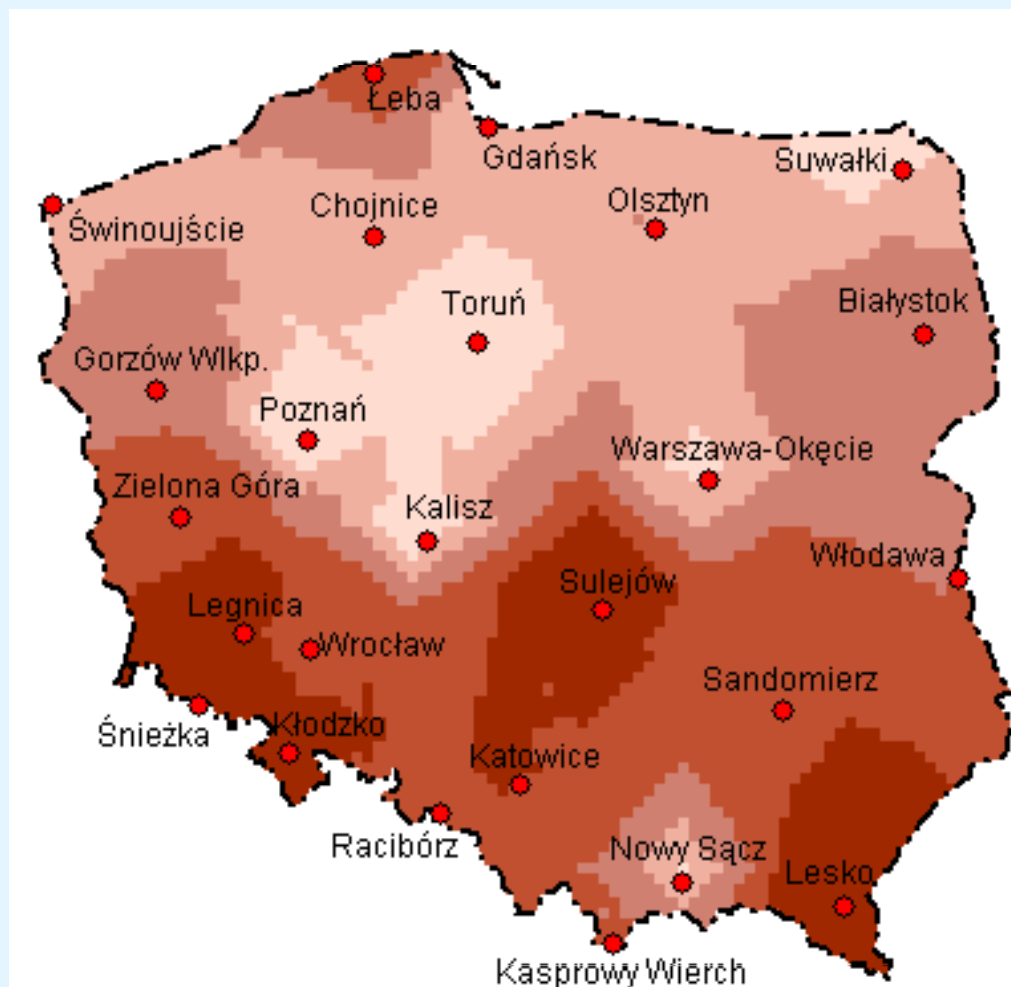
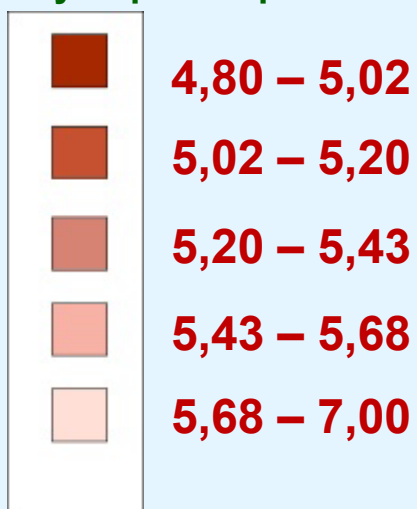

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

**Rozkład średnich rocznych
ważonych odczynu pH
miesięcznych próbek
opadów atmosferycznych
w 2007 roku
(waga wysokość opadów)**

Odczyn opadów pH:

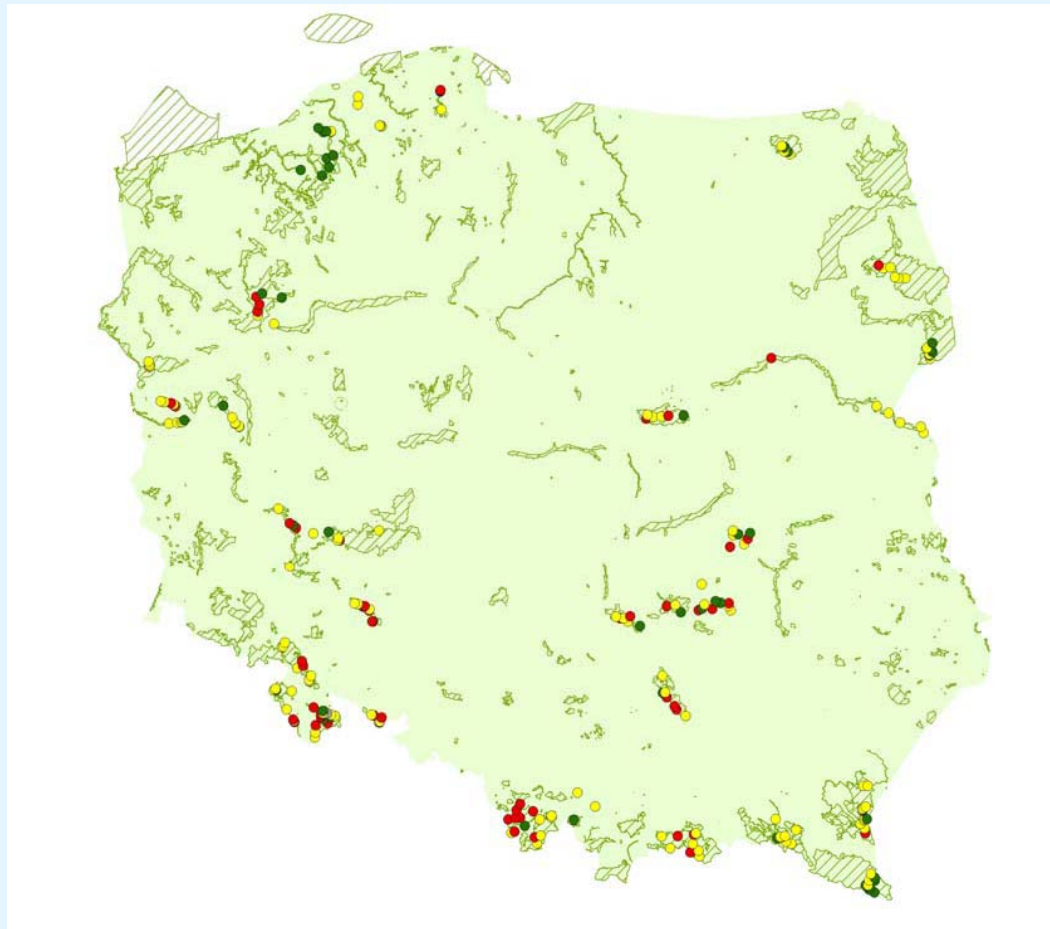

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

Ocena stanu ochrony **łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych** (kod 91EO) na **221** stanowiskach w okresie 2006 – 2008, na tle specjalnych obszarów ochrony siedlisk **NATURA 2000**

Legenda:

- właściwy stan ochrony
- niezadowolający stan ochrony
- zły stan ochrony
- nieznaną stan ochrony

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

Współpraca międzynarodowa

1. **Udział Inspekcji w pracach Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiej Sieci Szefów Agencji Ochrony Środowiska EPA;**
2. **Udział Inspekcji Ochrony Środowiska w pracach IMPEL;**
3. **Udział w pracach komitetów i grup roboczych Unii Europejskiej oraz programach Komisji Europejskiej.**
4. **Współpraca z JRC w zakresie wdrażania nowoczesnych technik monitoringu środowiska i interkalibracji.**
5. **Udział Inspekcji w wypełnianiu zadań wynikających dla Polski z konwencji i umów międzynarodowych.**
6. **Współpraca dwustronna: Białoruś, Czechy, Litwa, Niemcy, Norwegia, Słowacja, Ukraina.**
7. **Współpraca wielostronna**

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

WNIOSKI

Organy IOŚ przeprowadziły w 2008 r. **16 528** kontroli. Skontrolowano **14 279** podmiotów.

W **10 627** przypadkach (**64%** ogółu kontroli) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska.

Kontrole wykazują naruszenia formalnoprawne będące wynikiem niejasności prawa i często wprowadzanych zmian.

Wzrasta liczba wydawanych przez GIOŚ decyzji administracyjnych regulujących międzynarodowe przemieszczanie odpadów, w 2008 r. wydano ogółem **450** decyzji, z których **57** odnosiło się do odpadów niebezpiecznych.

Z ogólnej liczby wydanych decyzji aż **80%** (360) dotyczyło przywozu odpadów do Polski, **15,5%** (70) wywozu odpadów z terenu kraju, a **4,5%** (20) tranzytu odpadów przez terytorium Polski.

Ewa J. Lipińska

ISTOTA I FUNKCJE ORGANÓW INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA - WYBRANE ELEMENTY

W roku 2008 zwiększyła się ilość przypadków nielegalnego przemieszczania odpadów - z 25 w roku 2007 do 56 w 2008 r., co spowodowane było wejściem Polski do Strefy Schengen i zniesieniem kontroli na granicach stanowiących granice wewnętrzne UE.

Odnotowuje się wzrost masy odpadów przywiezionych nielegalnie do Polski - z 2000 ton w roku 2007 do 4700 ton.

Realizuje się zadania PMŚ, m. in. zwiększono liczbę stacji do pomiaru zawartości metali ciężkich i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM10 i rozpoczęto proces rozszerzania systemu oceny jakości powietrza o monitoring pyłów drobnych PM 2,5.

Rozpoczęto prace w zakresie modelowania zanieczyszczenia powietrza ozonem i pyłem drobnym.

NOWE TECHNOLOGIE W PROCESIE UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH – ROZWIĄZANIA PRAWNE I INSTYTUCJONALNE

W roku 2008 rozpoczęto realizację, przewidzianego na lata 2008-2010, projektu pt. *Wdrażanie nowoczesnych technik monitorowania powietrza, wody i hałasu* poprzez zakupy aparatury kontrolno-pomiarowej i analitycznej dla sieci laboratoriów IOŚ.

Inspekcja Ochrony Środowiska współpracuje z instytucjami i agendami UE.

Uczestnicząc w procesie tworzenia i opiniowania prawa w 2008 r. w GIOŚ przygotowano **20** projektów rozporządzeń, zaopiniowano **596** projektów aktów prawnych, w tym **195** ustaw, **332** rozporządzeń, **5** zarządzeń, **3** obwieszczenia, **25** uchwał i **36** stanowisk Rządu, oraz zaopiniowano **137** projektów aktów prawnych państw członkowskich UE, które zostały notyfikowane do Komisji Europejskiej.

LITERATURA

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: Raport o stanie Inspekcji Ochrony Środowiska w 2008 roku. Warszawa 2009.

Lipińska E.J.: Europejska mapa drogowa wzmocnienia polityki ochrony człowieka i środowiska. Redakcja naukowa Dorota Gizicka: Społeczne dylematy Europy. II Interdyscyplinarne Sąddeckie Dysputy Naukowe Człowiek–Społeczeństwo–Państwo „Skąd przyszliśmy – dokąd idziemy? Dylematy rozwojowe w Europie”. II Konferencja Międzynarodowa. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Ryto 2008. Wyd. Adam Marszałek. Toruń 2009.

Lipińska E.J., Rykiel Z.: Zarządzanie środowiskiem przez nowe techniki. Symposium międzynarodowe nt. „Systemy wspomaganie w zarządzaniu środowiskiem”. Politechnika Śląska. Wydział Organizacji i Zarządzania. Katedra Podstaw Systemów Technicznych. Kowno (Litwa) 2008.

Bałtyk, 2008 - zachód Słońca

*„Socjalizm nie mówił prawdy o ekonomii.
Kapitalizm być może nie mówi prawdy o ekologii”*

Lester Brown, Fortune Brainstorm Conference, 2006 r.

Dziękuję za uwagę